

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Šárky Petrové a soudců JUDr. Jiřího Petržálka a JUDr. Marie Kubištové ve věci

žalobců:

- a) J. G., narozený ,
bytem ,
b) H. B., narozená ,
bytem ,
c) P. P., narozený ,
bytem ,
d) A. G., narozený ,
bytem ,
všichni zastoupeni advokátkou . J. M.
sídlem budova ,

proti
žalované:

Š. J., narozená ,
bytem ,
zastoupená advokátem . P. S.
sídlem ,

o žalobě pro zmatečnost a o obnovu řízení

k odvolání žalobců proti usnesení Okresního soudu v ze dne
č. j.

takto:

Usnesení okresního soudu se **potvrzuje**.

Odůvodnění:

Okresní soud usnesením označeným v záhlaví zamítl návrhy všech žalobců na osvobození od soudních poplatků pro dovolací řízení. V odůvodnění uvedl, že žalobci podali žalobu pro zmatečnost a žalobu na obnovu řízení. Usnesením ze dne č. j. okresní soud obě věci spojil ke společnému řízení a návrhy odmítl. K odvolání žalobců bylo usnesení okresního soudu odvolacím soudem potvrzeno. Proti usnesení okresního i krajského soudu podali žalobci dovolání. Na výzvu k zaplacení soudního poplatku za podané dovolání žalobci reagovali návrhem na osvobození od soudních poplatků. Soud žalobce vyzval, aby mu poskytli prohlášení o majetkových poměrech podle vzoru 58 o. s. ř., jenž byl k výzvě přiložen. Žalobci vyplněný formulář však soudu nevrátili. Okresní soud věc posoudil po právní stránce podle § 138 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) a dospěl k závěru, že jsou dány důvody pro zamítnutí návrhu žalobců. Vyložil, že z jejich pouhého tvrzení o tom, že žalobce a) pobírá jen starobní důchod, žalobkyně b) prochází oddlužením, žalobce c) konkurzem a je nemocný a žalobce d) musel uzavřít provozovnu pohostinství a je důchodového věku, nelze učinit závěr o nároku žalobců na osvobození od

soudních poplatků (případně o rozsahu takového osvobození). Žalobci nadto v dovolání neuvedli žádné skutečnosti, kterými by byla odůvodněna přípustnost dovolání podle poučení, kterého se jim dostalo, a proto je třeba na dovolání pohlížet jako na zjevně bezúspěšné uplatňování práva.

Proti tomuto usnesení podali žalobci včas odvolání. Namítli, že prohlášení o majetkových, výdělkových a osobních poměrech soudu nepředložili v 15denní lhůtě pro epidemickou situaci, kdy žalobci nebydlí v jednom městě a nestýkají se a ani nemohou. Žalobce a) je starobním důchodcem, jehož jediným příjmem je starobní důchod a je na něho vedena exekuce a nemá žádný movitý ani nemovitý majetek. Na žalobkyni b) je vedeno insolvenční řízení u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. [REDAKCE] a i z jejího majetkového prohlášení v rámci insolvenčního řízení je zřejmé, že žalobkyně b) žádný nemovitý nebo hodnotnější movitý majetek nevlastní. Na žalobce c) byl prohlášen Krajským soudem v Hradci Králové pod sp. zn. [REDAKCE] konkurz a jeho veškerý majetek byl zahrnut do konkurzní podstaty a zpeněžen. Je vážně nemocen, a proto by ani nemohl být po dobu trvání konkurzu zaměstnán. Žalobce d) je důchodce, podnikal v pohostinství, ale z důvodu uzavření restaurací na základě vládního opatření a opakovaného vyhlášení nouzového stavu musel restauraci zavřít a je zcela bez příjmu. Tyto informace jsou pro soud snadno zjištělné a v této okolnosti právě žalobci spatřují nesprávnost postupu okresního soudu. Žalobci proto navrhli, aby odvolací soud usnesení okresního soudu zrušil a věc okresnímu soudu vrátil k dalšímu řízení.

Odvolací soud odvolání projednal bez nařízení jednání podle § 214 odst. 2 písm. c/ o. s. ř. a dospěl k závěru, že není opodstatněné.

Podle § 138 odst. 1 o. s. ř. na návrh může předseda senátu přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva.

Účastník je přitom povinen soudu prokázat věrohodným způsobem své poměry, které jsou rozhodné pro posouzení důvodnosti jeho žádosti (usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 1589/2014, sp. zn. 21 Cdo 1763/2017). Zákon nestanoví formální způsob, jak může účastník své poměry prokázat. Verifikace (ověření pravdivosti) je ovšem nezbytná a soud nemůže vycházet z pouhého tvrzení účastníka, že jeho poměry zaplacení soudního poplatku neumožňují (viz například usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 3676/2007).

Okresní soud žalobcům prostřednictvím jejich zástupkyně doručil dne [REDAKCE] tiskopis „prohlášení o majetkových poměrech“, dále též jen „prohlášení“, a vyzval je, aby ve lhůtě jednoho týdne tiskopisy vrátili soudu úplně a pravdivě vyplněné s tím, že jinak nebude možné návrhu na osvobození od soudních poplatků vyhovět. Žalobci ve stanovené lhůtě (a ani do dne rozhodování odvolacího soudu) vyplněné tiskopisy soudu zpět nedoručili.

Nouzový stav, který byl vládou v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1997 Sb., o bezpečnosti České republiky, vyhlášen pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaným jako SARS COV-2) na území České republiky žalobce v jejich kontaktu se soudy nijak neomezil.

Žalobci mají obecně pravdu v tom, že z judikatury (i shora citované) vyplývá, že zákon nestanoví formální způsob, jak může účastník své poměry prokázat. Prokázat je však musí, a to věrohodným způsobem.

Žalobci a), d) své poměry odůvodňující osvobození od soudních poplatků pouze tvrdili, přičemž jak bylo shora vyloženo, i judikatura se kloní k závěru, že soud (při rozhodování o návrhu účastníka na osvobození od soudních poplatků podle § 138 o. s. ř.) nemůže vycházet z pouhého tvrzení účastníka, že jeho poměry zaplacení soudního poplatku neumožňují.

Žalobci b), c) mají jistě pravdu v tom, že je v možnostech soudu nahlédnout do spisů v jejich insolvenčních věcech. Jde však o to, zda sama okolnost, že na účastníka je prohlášen konkurz

nebo je v insolvenčním řízení, je dostatečná pro objektivní a úplný závěr o jeho poměrech z pohledu kritérií pro rozhodování o osvobození od soudních poplatků podle § 138 odst. 1 o. s. ř. Sama existence úpadku (§ 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení, insolvenční zákon) ještě nesvědčí v úplnosti o aktuálních poměrech žadatele. Soud musí totiž zvažovat (jak správně poznamenal již okresní soud) nejen to, zda žadatel - výjimečně - splňuje podmínky pro úplné osvobození od soudních poplatků, ale zda splňuje či nesplňuje podmínky pro částečné osvobození od soudních poplatků a v jakém rozsahu. Přitom platí, že poplatkovou povinnost lze přenášet na stát jen výjimečně (viz usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 1. 2007 č. j. 12 Cmo 520/2006-34).

Odvolací soud proto usnesení okresního soudu jako věcně správné potvrdil podle § 219 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Hradec Králové 30. dubna 2021

Mgr. Šárka Petrová v. r.
předsedkyně senátu